

KLASSPEL

unicef
samen voor
kinderen

DE RECHTENVERKENNERS

Uitbreiding

INLEIDING

Door het klasspel kregen jullie een mooie inleiding tot de kinderrechten. Met deze opdrachten diep je ze verder uit. Net als het klasspel zijn deze opdrachten gekoppeld aan de getuigenissen van kinderen overal ter wereld. Deze opdrachten kunnen worden gedaan door alle teams en leerlingen in de klas.

Je vindt hier ook de raakpunten met de eindtermen terug en natuurlijk een verbeter sleutel. De oplossingen en bijhorende informatie neem je best door voor jullie het spel spelen.

VEEL PLEZIER!

De educatiedienst van UNICEF België

De opdrachten sluiten aan bij zowel
vakspecifieke als vakoverschrijdende eindtermen
van de derde graad lager onderwijs:

MUZISCHE VORMING

De leerlingen kunnen

- 1.4* plezier en voldoening vinden in het beeldend vormgeven en genieten van wat beeldend is vormgegeven.
- 1.5 beeldende problemen oplossen, technieken toepassen en gereedschappen en materialen hanteren om beeldend vorm te geven op een manier die hen voldoet.
- 6.4* vertrouwen op hun eigen expressiemogelijkheden en durven hun creatieve uitingen tonen.
- 6.5* respect betonen voor uitingen van leeftijdgenoten, behorend tot eigen en andere culturen.

LICHAMELIJKE OPVOEDING

De leerlingen

- 1.1 kunnen de motorische basisbewegingen op een voldoende flexibele en verfijnde wijze aanwenden in gevarieerde en complexe bewegingssituaties.
- 1.16 kunnen op verschillende manieren en met diverse tuigen werpen.
- 1.20 kennen elementaire tactische principes, kunnen ze toepassen in verwante spelen en kunnen een eenvoudig tactisch plannetje afspreken en uitvoeren.
- 1.26 kunnen klein-motorische vaardigheden in verschillende situaties voldoende nauwkeurig gedoseerd en ontspannen uitvoeren.
- 1.28* kunnen geconcentreerd bezig zijn met een bewegingstaak.
- 1.29 zoeken zelfstandig en op een creatieve manier naar een oplossing voor een bewegings- of spelprobleem.
- 1.32* de leerlingen zijn bereid zichzelf vragen te stellen over hun aanpak voor, tijdens en na het oplossen van een bewegingsprobleem en willen op basis hiervan een aanpak (bij)sturen.

NEDERLANDS

De leerlingen kunnen

(verwerkingsniveau = structureren) de informatie op een persoonlijke en overzichtelijke wijze ordenen bij:

- 1.5 een uiteenzetting of instructie van de leerkracht;

De leerlingen kunnen

(verwerkingsniveau = beoordelen) op basis van, hetzij de eigen mening, hetzij informatie uit andere bronnen, de informatie beoordelen die voorkomt in:

- 1.8 een discussie met bekende leeftijdgenoten;
1.9 een gesprek met bekende leeftijdgenoten;

De leerlingen kunnen

(verwerkingsniveau = beschrijven) het gepaste taalregister hanteren als ze:

- 2.3 over een op school behandeld onderwerp aan de leerkracht verslag uitbrengen;

De leerlingen kunnen

(verwerkingsniveau = structureren) het gepaste taalregister hanteren als ze:

- 2.5 vragen van de leerkracht in verband met een behandeld onderwerp beantwoorden;
2.6 van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/non-verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten;
2.7 bij een behandeld onderwerp vragen stellen die begrepen en beantwoord kunnen worden door leeftijdgenoten;
2.8 een instructie geven zodat iemand die vertrouwd is met de situatie, ze kan uitvoeren.

De leerlingen kunnen

(verwerkingsniveau = structureren) de informatie ordenen die voorkomt in:

- 3.4 voor hen bestemde school- en studieteksten en instructies bij schoolopdrachten;
4.8* De leerlingen ontwikkelen bij het realiseren van de eindtermen voor spreken, luisteren, lezen en schrijven de volgende attitudes:
- luister-, spreek-, lees- en schrijfbereidheid;
  - plezier in luisteren, spreken, lezen en schrijven;
  - bereidheid tot nadenken over het eigen luister-, spreek-, lees- en schrijfgedrag;
  - bereidheid tot het naleven van luister-, spreek-, lees- en schrijfconventies;
  - weerbaarheid.

De leerlingen kunnen bij de eindtermen luisteren, lezen, spreken en schrijven de volgende strategieën inzetten:

- 5.1 zich oriënteren op aspecten van de luister-, lees-, spreek- en schrijftaak: doel, teksttype en eigen kennis, en voor spreken en schrijven ook op de luisteraar of lezer;
5.2 hun manier van luisteren, lezen, spreken en schrijven afstemmen op het luister- lees-, spreek- of schrijfdoel, en voor spreken en schrijven ook op de luisteraar of lezer;
5.3 tijdens het luisteren, lezen, spreken en schrijven hun aandacht behouden voor het bereiken van het doel;
5.4 het resultaat beoordelen in het licht van het luister-, lees-, spreek- of schrijfdoel.

WERELDORIËNTATIE

De leerlingen

- 1.18 weten dat bepaalde ziekteverschijnselen en handicaps niet altijd kunnen worden vermeden;
- 3.1* drukken in een niet-conflictgeladen situatie, eigen indrukken, gevoelens, verlangens, gedachten en waarderingen spontaan uit.
- 3.7* hebben aandacht voor de onuitgesproken regels die de interacties binnen een groep typeren en zijn bereid er rekening mee te houden.
- 4.4 kunnen illustreren dat welvaart zowel over de verschillende landen in de wereld als in België ongelijk verdeeld is.
- 4.8 kunnen illustreren dat verschillende sociale en culturele groepen verschillende waarden en normen bezitten.
- 4.10 weten dat ze in het contact met mensen met een handicap attent moeten zijn voor de noden en verwachtingen van deze mensen.
- 4.11 kunnen illustreren dat arbeidsmigratie en het probleem van vluchtelingen een rol hebben gespeeld bij de ontwikkeling van onze multiculturele samenleving.
- 4.12 zien in dat racisme vaak gebaseerd is op onbekendheid met en vrees voor het vreemde.
- 4.13 kunnen het belang illustreren van de fundamentele Rechten van de Mens en de Rechten van het Kind. Ze zien daarbij in dat de rechten en plichten complementair zijn.
- 4.15 kunnen illustreren op welke wijze internationale organisaties ernaar streven om het welzijn en/of de vrede in de wereld te bevorderen.
- 5.1 kunnen de tijd die ze nodig hebben voor een voor hen bekende bezigheid realistisch schatten.
- 5.3 kunnen in een kleine groep voor een welomschreven opdracht een taakverdeling en planning in de tijd opmaken.
- 6.9 kunnen aspecten van het dagelijks leven in een land van een ander cultuurgebied vergelijken met het eigen leven.

WISKUNDE

De leerlingen

- 1.13 voeren opgaven uit het hoofd uit waarbij ze een doelmatige oplossingsweg kiezen op basis van inzicht in de eigenschappen van bewerkingen en in de structuur van getallen:
- optellen en aftrekken tot honderd,
  - optellen en aftrekken met grote getallen met eindnullen,
  - vermenigvuldigen met en delen naar analogie met de tafels.
- 1.28 kunnen in contexten vaststellen welke wiskundige bewerkingen met betrekking tot getallen toepasselijk zijn en welke het meest aangewezen en economisch zijn.
- 5.4* zijn bereid zichzelf vragen te stellen over hun aanpak voor, tijdens en na het oplossen van een wiskundig probleem en willen op basis hiervan hun aanpak bijsturen.

* *Dit is een attitude.*

LEERGEBIEDOVERSCHRIJDENDE EINDTERMEN

LEREN LEREN

- 4 De leerlingen kunnen eenvoudige problemen op systematische en inzichtelijke wijze oplossen.

SOCIALE VAARDIGHEDEN

- 1.2 De leerlingen kunnen in omgang met anderen respect en waardering opbrengen.
- 1.4 De leerlingen kunnen hulp vragen en zich laten helpen.
- 1.5 De leerlingen kunnen bij groepstaken leiding geven en onder leiding van een medeleerling meewerken.
- 1.6 De leerlingen kunnen kritisch zijn en een eigen mening formuleren.
- 1.9 De leerlingen kunnen ongelijk of onmacht toegeven, kritiek beluisteren en eruit leren.
- 2 De leerlingen kunnen in functionele situaties een aantal verbale en niet-verbale gespreksconventies naleven.
- 3 De leerlingen kunnen samenwerken met anderen, zonder onderscheid van sociale achtergrond, geslacht of etnische origine.

DIT HEB JE NODIG

1 ➤ De **GETUIGENISSEN** die je al gebruikte voor het klasspel.

2 ➤ De **OPDRACHTBLADEN**. Kopieer ze één keer (enkel voorkant).

3 ➤ Voor de meeste opdrachten hebben de leerlingen hun **PARATE KENNIS, PEN EN PAPIER** nodig. Sommige opdrachten vragen iets meer materiaal (zie bij elke opdracht).

4 ➤ De kinderrechten: hang het kinderrechtenverdrag uit in de klas (www.unicef.be/kids > info > kinderrechten > kinderrechtenverdrag). Je kan ook de **KINDERRECHTENPOSTER** ophangen.

HOELANG DUURT HET?

Voorzie twee lestijden van 50 minuten.

ZO WERKT HET SPEL

Leg het spel uit aan de leerlingen en neem volgende stappen:

- Kies met welk personage(s) jullie aan de slag gaan.
- Elk team krijgt de getuigenis en leest deze nog eens goed door. Elk kind heeft rechten, maar in elk van de getuigenissen worden er rechten geschonden en/of verdedigd. Het team moet uitvissen welke rechten dit zijn door de opdrachten te doen. Elk team krijgt de eerste opdracht die bij het personage hoort. De volgende opdracht wordt pas uitgedeeld als de vorige klaar is.
- Als alle opdrachten gedaan zijn, worden de resultaten besproken met de hele klas.
- In de verbeter sleutel worden de artikels uit het Kinderrechtenverdrag vermeld. Je vindt het Kinderrechtenverdrag op <http://www.unicef.be/kids> > info > kinderrechten > Het kinderrechtenverdrag. Vermoedelijk heb je dit al geraadpleegd voor het klasspel. Zie ook bijlage bij het klasspel 'Welk recht bij welke getuigenis?'.

TIJDENS HET SPEL

- Is het belangrijk dat heel het team meewerkt aan elke opdracht.
- Is er bij bepaalde opdrachten geen eenduidig antwoord, dit laat ruimte voor discussie.

Verbetersleutel Ichhabati

ICHHABATI 1: RECHT OF KROM?

Maak een onderscheid tussen een recht (iets dat je nodig hebt om goed te leven) en iets dat 'extra' is (wensen).

Dit is waar kinderen o.a. recht op hebben:

- recht op een eigen mening (Artikel 12 & 14),
- recht op een naam en nationaliteit (Artikel 7),
- recht op onderwijs (Artikel 28),
- recht op een goed leven (Artikel 18),
- recht op een eigen godsdienst (Artikel 14).

ICHHABATI 2: VRIJE TIJD-KRANT

Nodig: 2 x A3 papier + enkele tijdschriften + schaar en lijm.

Bespreek de zelfgemaakte krant met de leerlingen.

Hier telt **Artikel 31**.

ICHHABATI 3: ZOEK HET WOORD!

Oplossing woordpuzzel:

- Plaats op het internet waar je vrienden vindt, foto's post en berichten schrijft.

F A C¹ E B O O K

- Veel kinderen op de wereld komen in armoede terecht doordat er gevochten wordt in hun land. Zo'n gevecht is een:

O O R⁷ L O G

- De grootste vleesetende dinosaurus.

T⁴ Y R A N N O S A U R U S R E X

- Waar je naar buiten gaat.

U² I T G A N G

- Waar komt de melk uit bij een koe?

U⁵ I E R

- De allerdikste vriend van Asterix.

O B E L³ I X

- Een organisatie die zich bezighoudt met het welzijn van kinderen overal ter wereld.

U⁶ N I C E F

EINDOPLOSSING:

C¹ U² L³ T⁴ U⁵ U⁶ R⁷

Verbetersleutel Dani

DANI 1: 'S NACHTS

Nodig: groot blad papier + kleurstiften of kleurpotloden.

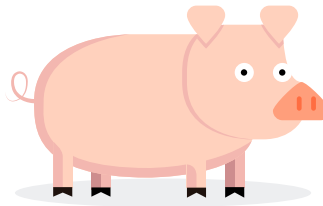
-D

AK

-B

EL

-B +E

IGE

+N

NACHT

ST=M

MER

J=E-T

RIES

Het is belangrijk dat de kinderen zich veilig voelen in de groep om het over hun angsten te hebben: er wordt niet uitgelachen, alles blijft binnen de klasmuren, het is heel normaal om soms bang te zijn, niemand dwingen om zijn/haar angsten te zeggen ...

Hier telt **Artikel 39**.

DANI 2: RECHTEN EN PLICHTEN

Nodig: schoolreglement.

Hier tellen **Artikels 12 – 13 – 14** (raadpleeg hierbij zeker het Kinderrechtenverdrag).

Verbetersleutel Yassin

YASSIN 1: WAAR KOM JE VANDAAN?

2	1	28	32	5	33	26	20	35	13	4	29	6	21	18	22	8	9	12	15	14	23	10	31	3	30	25	24	34	19	36	27	11	17	16	7	37
E	V	G	U	M	N	L	O	A	U	L	I	E	O	N	R	S	E	L	H	C	O	N	H	E	N	R	O	L	V	N	O	V	E	T	N	D

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
V	E	E	L	M	E	N	S	E	N	V	L	U	C	H	T	E	N	V	O	O	R	O	O	R	L	O	G	I	N	H	U	N	L	A	N	D

Hier telt **Artikel 22**.

YASSIN 2: IN DE KRANT

Hier telt **Artikel 20**.

Bij de vragen mogen de leerlingen hun eigen mening geven, argumenteren en bespreken met de klas en de leerkracht.

YASSIN 3: EEN ANDERE TAAL...

Verbetersleutel:

Kuifje = Tintin

Guust Flater = Gaston Lagaffe

De Smurfen = Les Schtroumpfs

Jommeke en Filiberke = Gil et Jo

Bollie en Billie = Boule et Bill

De Kiekeboes = La famille Coucou

Suske en Wiske = Bob et Bobette

Jansen en Janssen = Dupont et Dupond

Robbedoes = Spirou

Schanulleke = Fanfreluche.

Je eigen taal spreken en cultuur beleven, hier telt **Artikel 30**, maar ook **Artikel 28** (je goed voelen op school).

Verbetersleutel Sasha

SASHA 1: MEDICIJNEN

In België wordt een groot deel terugbetaald van je dokterskosten en wat je betaalt voor medicijnen die de dokter voorschrijft. Dit wil zeggen dat je eerst het volledige bedrag zelf betaalt bij de dokter of de apotheek en later een deeltje terugkrijgt via je ziekenfonds. Daarom moet je een klevertje plakken op de briefjes die je krijgt bij de dokter en die dan afgeven bij je ziekenfonds en je SIS-kaart of identiteitskaart bij de apotheek afgeven als je medicijnen gaat kopen die de dokter voorschrijft.

Aan de hand van deze definitie kan je je leerlingen verder op weg helpen om een antwoord te formuleren:

- **Verzorgingsstaat:** een maatschappij waarin de overheid veel maatregelen heeft genomen om de burgers, vooral de zwakkeren, te beschermen. Land waarin de overheid garant staat voor een zeker welvaarts- en welzijnspeil van de burgers.
- **Ziekenfonds:** dit is een gezamenlijke ziektekostenverzekering. De ziekenfondsen zorgen er onder andere voor dat je medische kosten gedeeltelijk worden terugbetaald, dat je een inkomen krijgt als je niet kan gaan werken omdat je ziek of zwanger bent. In België ben je verplicht om je aan te sluiten bij een ziekenfonds
- **Doktersattest:** Een verklaring van de dokter dat iemand gezond is of een bepaalde ziekte heeft.

Hier telt **Artikel 24**.

SASHA 2. LEREN

Evalueer deze opdracht volgens eigen inzicht en kennis.

Het Vlaamse Ministerie van Onderwijs stelt de eindtermen en ontwikkelingsdoelen op. Dit zijn de dingen die je op het einde van een schooljaar moet weten. De leerplannen (welke leerstof je moet leren tijdens een schooljaar) worden opgesteld door de scholenkoepels (het GO!-onderwijs, het vrij onderwijs ...) of de inrichtende macht van een school. Zo kan het zijn dat je niet dezelfde leerstof leert als je leeftijdsgenootjes op een andere school, maar wel hetzelfde weet op het einde van een schooljaar.

Omdat de basisvaardigheden zoals lezen, schrijven, rekenen ... belangrijk zijn voor iedereen om goed te kunnen leven.

Hier tellen **Artikel 28** en **Artikel 29**.

SASHA 3. EIGEN PLEK

Nodig: papier, tekenmateriaal, lat.

Evalueer naar eigen inzicht.

Hier tellen **Artikel 16** en **Artikel 27**.

GEciteerde werken

1. *Buysschaert, G. (2007). Wij zijn jongeren in de eerste plaats!* UNICEF België.
2. **UNICEF. (n.d.). UNICEF@work.**
From UNICEF: <http://www.unicef.be/kids/-Les-pays-ou-travaille-UNICEF-.html?lang=nl>
3. *Buysschaert G, e. a. (2009). Dat denken wij ervan.* UNICEF België.

Thibaut
16 jaar
Luik, België

OPDRACHTEN BIJ GETUIGENIS THIBAUT

THIBAUT 1: WETEN

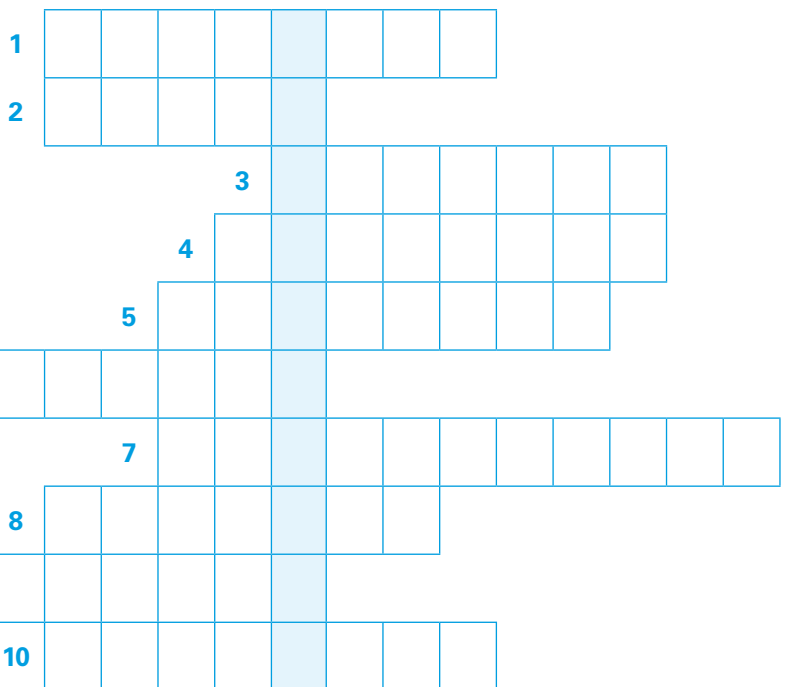
► Verdeel je team in twee groepjes: een denkgroep en een zoekgroep.

De **denkgroep** denkt en schrijft op:

- Is het oké dat de dokters eerst verzwegen dat Thibaut een handicap zou blijven hebben? Waarom wel of waarom niet? Schrijf een drietal argumenten op.
- Stel dat jullie zelf een handicap krijgen door een ongeval of zo. Zou je dan willen weten hoe je toekomst eruit ziet? Ook als die niet rooskleurig is? Schrijf een drietal bedenkingen op.

De **zoekgroep** zoekt uit waar elke patiënt recht op heeft (zelfs als de patiënt een kind is). Los de woordzoeker op en je komt het te weten. Zoek elk om beurt een woord.

1. Uit elkaar gaan.
2. Niet einde, maar het...
3. Wat eet elke Belg graag?
4. Waar héél veel zand is.
5. Feest waarbij mensen zich verkleden.
6. Ssst, niemand mag het weten.
7. Een vrouw die de toekomst kan voorspellen.
8. Een wortel in het Frans.
9. Het tegenovergestelde van 'stilte'.
10. Voor wie UNICEF zich overal op de wereld inzet.

- Waarom is dit voor Thibaut een belangrijk recht?
- Vinden jullie dit ook een belangrijk recht? Waarom?
- Bij welk kinderrecht hoort dit? Zoek het artikel op in het Kinderrechtenverdrag.
- Ga nu met allebei de groepen samenzitten en kijk hoe je de resultaten aan elkaar kan koppelen.

Klaar met de opdracht?
Dan krijg je de volgende!

THIBAUT 2: VRIJE TIJD

Thibaut speelt rolstoelvoetbal.

- Overleg in jullie groepje en verzin nog 5 mogelijke dingen die Thibaut in z'n vrije tijd kan doen. Ga daarna op zoek naar prenten om erbij te kleven of maak een bijbehorende tekening.

NODIG

- tijdschriften
- schaar
- tekenmateriaal

1

2

3

5

4

- Dat Thibaut iets wil doen in zijn vrije tijd, bij welk kinderrecht hoort dit?

Jullie hebben nu alle opdrachten afgerond, hou jullie klaar om tijdens het klasmoment de opdrachten en resultaten te bespreken.

Ichhabati Jhadia

11 jaar

Odisha, India

OPDRACHTEN BIJ GETUIGENIS ICHHABATI

ICHHABATI 1: RECHT OF KROM

De broer en zus van Ichhabati mogen niet naar school.
Zou 'onderwijs krijgen', een recht moeten zijn?

- *Bekijk met jullie team onderstaande zinnen.* Wat is een recht voor kinderen en wat niet? Bespreek, vul in en argumenteer in het kader hieronder of op een apart blad.

RECHT	WIE VAN JE TEAM VINDT DAT DIT EEN KINDERRECHT MOET ZIJN?	WIE VAN JE TEAM VINDT DAT DIT GEEN KINDERRECHT MOET ZIJN.	WAAROM MOET HET WEL/GEEN KINDERRECHT ZIJN?
Elk kind heeft het recht op een televisie-aansluiting en internet thuis.			
Elk kind heeft het recht om z'n mening te geven over beslissingen die over hem of haar gaan.			
Elk kind heeft recht op een naam en een nationaliteit.			
Elk kind heeft recht op een eigen kamer.			
Elk kind heeft het recht om niet in armoede te leven.			
Elk kind heeft het recht om met de auto naar school gebracht te worden.			
Elk kind heeft recht op een broer of een zus.			
Elk kind heeft het recht om zélf te beslissen welke hobby's het doet, waar het naar school gaat en welke godsdienst het volgt.			
Elk kind heeft recht op gratis basisonderwijs.			

- Bespreek: Welke rechten zouden kinderen nog moeten hebben? Wat is het verschil tussen rechten en wensen?
- Bij de zinnetjes waarvan de meeste teamleden vinden dat het een kinderrecht moet zijn, kijk je samen na of je dit recht als artikel in het Kinderrechtenverdrag vindt.

Laat het resultaat van jullie denk- en discussiewerk aan je leerkracht zien, je kan dan de volgende opdracht doen.

ICHHABATI 2: VRIJE TIJD-KRANT

NODIG

- 2 x A3 papier
- enkele tijdschriften
- schaar en lijm

► **Jullie opdracht:** maak een krant van vier bladzijden over sport en ontspanning voor kinderen. Gebruik veel foto's die je uit tijdschriften knipt of teken iets, schrijf zelf korte stukjes tekst en verzin leuke titels.

- Stel jezelf als journalist volgende vragen:
  - Kan elk kind hetzelfde doen in z'n vrije tijd?
  - Hebben alle kinderen evenveel vrije tijd?
  - Hoe zou het voelen als je géén vrije tijd had?

- Bespreek wat jullie in je vrije tijd doen en wat andere kinderen in hun vrije tijd doen.
- Je hebt een krant gemaakt over vrije tijd. Hoort dit bij een kinderrecht? Zo ja, bij welk?

Toon jullie krant aan je leerkracht (en later ook aan de klas) en je krijgt de volgende opdracht.

ICHHABATI 3: ZOEK HET WOORD

Ichhabati behoort in India tot een minderheid. Haar taal en godsdienst zijn anders dan die van de meeste mensen in haar land. En ze heeft nog iets dat verschillend is.

► *Los met je team deze woordpuzzel op en je weet wat nog verschillend is. Hoe ga je te werk?*

1. Elk teamlid lost twee of drie vragen op.
2. Neem de genummerde letters.
3. Plaats deze letters in het rooster onderaan.
4. Toon het resultaat aan je leerkracht.

- Plaats op het internet waar je vrienden vindt, foto's post en berichten schrijft.

		1					
--	--	---	--	--	--	--	--

- Veel kinderen op de wereld komen in armoede terecht doordat er gevochten wordt in hun land. Zo'n gevecht is een:

		7			
--	--	---	--	--	--

- De grootste vleesetende dinosaurus.

4																			
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- Waar je naar buiten gaat.

2						
---	--	--	--	--	--	--

- Waar komt de melk uit bij een koe?

5			
---	--	--	--

- De allerdikste vriend van Asterix.

			3		
--	--	--	---	--	--

- Een organisatie die zich bezighoudt met het welzijn van kinderen overal ter wereld.

6					
---	--	--	--	--	--

EINDOPLOSSING:

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

- Dat Ichhabati een eigen taal, godsdienst en ... heeft, is dat normaal? Heeft ze er recht op? Bij welk kinderrecht zouden jullie dit onderbrengen? Zoek het artikel op in het Kinderrechtenverdrag.

Jullie hebben nu alle opdrachten afgerond,
hou jullie klaar om tijdens het klasmoment de opdrachten en resultaten te bespreken.

Dani
14 jaar
Gitega, Burundi

OPDRACHTEN BIJ GETUIGENIS DANI

DANI 1: 'S NACHTS

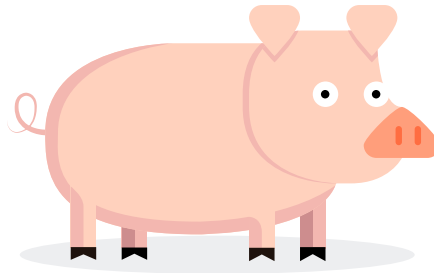
Dani schrikt 's nachts dikwijls wakker. Als je de rebus oplost, weet je hoe dat komt:

-D

-B

-B + E

+N

ST=M

J=E-T

- ▶ *Werk met twee aan de rebus.* Leg het resultaat tijdens de eindbespreking voor aan de hele klas.
- ▶ *De overige teamleden bedenken samen een antwoord op deze vragen* (bespreek de antwoorden tijdens de eindbespreking met de hele klas):
  - Wat maakt een mens bang? Wanneer wordt een droom een enge droom?
- ▶ *Klaar met de rebus en de vragen?* Maak nu met het hele team op een groot blad papier een tekening over al jullie angsten. Bespreek jullie angsttekening met de klas.
- ▶ Dani heeft erge dingen meegemaakt en draagt daar nog de gevolgen van. Welk artikel uit het kinderrechtenverdrag zegt dat Dani recht heeft op hulp?

Toon het resultaat van jullie werk aan je leerkracht.
Op naar de volgende opdracht!

DANI 2: RECHTEN EN PLICHTEN

Dani mocht niet zeggen wat hij wou in de gewapende groep.
Jullie moeten op school de afspraken naleven die in het schoolreglement staan.

- Zoek met jullie team het schoolreglement eens op.
Wat staat erin dat je tof vindt, wat staat erin dat niet leuk is? Leg uit waarom.
Wat zouden jullie graag anders zien, en hoe zou dit anders kunnen?

Ieder teamlid schrijft op:

NODIG

- schoolreglement

	Vind ik oké (+ waarom)	Vind ik stom (+ waarom)	Dit moet anders (+ hoe)
TEAMLID 1			
TEAMLID 2			
TEAMLID 3			
TEAMLID 4			
TEAMLID 5			

- Dat je als kind ook je zegje mag doen over het één en het ander, welk kinderrecht schrijven jullie hierbij?

Alles ingevuld? Straks kunnen jullie dit met de klas bespreken.

Jullie hebben nu alle opdrachten afgerond,
hou jullie klaar om tijdens het klasmoment de opdrachten en resultaten te bespreken.

Yassin

17 jaar

Poelkapelle, België

OPDRACHTEN BIJ GETUIGENIS YASSIN

YASSIN 1: WAAR KOM JE VANDAAN?

Yassin is zijn land ontvlucht. Wereldwijd slaan heel veel mensen op de vlucht. Zij willen in een ander land gaan wonen. Dat is asiel zoeken.

► Door de woordzoeker op te lossen, zie je uit welke landen de mensen vooral komen die in ons land asiel zoeken.

Er zitten ook andere woorden tussen die met asiel te maken hebben.

Je mag van links naar rechts, van rechts naar links, van boven naar onder, van onder naar boven én diagonaal zoeken.

Met de letters die overblijven kan je een zin maken, dan weet je ook waarom de mensen hun land ontvluchten:

AFGHANISTAN ARMENIË ASIELZOEKER CONGO GRENZEN GUINEE IRAK KOSOVO ONDERWEG REIZEN RUSLAND SENEGAL SERVIË VLUCHTELING VLUCHTWEG WEGGAAN	E	W	E	V	G	U	R	E	I	Z	E	N
	M	R	O	V	L	U	C	H	T	W	E	G
	N	G	N	I	L	E	T	H	C	U	L	V
	S	G	D	I	L	O	K	O	S	O	V	O
	E	A	E	A	U	U	A	L	I	E	O	N
	N	A	R	S	R	G	R	E	N	Z	E	N
	E	N	W	M	Y	S	I	E	L	H	C	O
	G	N	E	H	E	R	U	S	L	A	N	D
	A	F	G	H	A	N	I	S	T	A	N	E
	L	N	S	E	R	V	I	Ë	R	O	L	V
	N	O	O	G	N	O	C	Ë	V	E	T	N
	D	A	S	I	E	L	Z	O	E	K	E	R

► Een ander deel van het team verzamelt de overgebleven letters, van links naar rechts, eerst de eerste rij, dan de tweede rij, dan de derde rij enzovoort. Schrijf de letters in dit rooster:

2	1	28	32	5	33	26	20	35	13	4	29	6	21	18	22	8	9	12	15	14	23	10	31	3	30	25	24	34	19	36	27	11	17	16	7	37
---	---	----	----	---	----	----	----	----	----	---	----	---	----	----	----	---	---	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----

OPLOSSING:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Beide groepen overleggen en delen hun resultaten

- Als er oorlog komt in jouw land, waar zou je dan naartoe vluchten?
- Vind je dat kinderen van vluchtelingen dezelfde rechten moeten krijgen als Belgische kinderen? En mogen ze hier voor altijd blijven?
- Wat is volgens jullie een belangrijk recht voor kinderen, zoals Yassin, die op de vlucht zijn?

Alles ingevuld? Straks kunnen jullie dit met de klas bespreken. Ga nu de volgende opdracht halen bij je leerkracht.

- ▶ Lees dit krantenartikel aandachtig en kritisch. Bespreek dan samen en los de vragen op.

NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGE VREEMDELINGEN KRIJGEN EEN VOOGD

Soms komen kinderen, jonger dan 18 jaar, in ons land aan zonder hun ouders. Dat zijn niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Dat zij niet altijd even goed worden opgevangen, is geen geheim. Vorige winters waren er niet voldoende opvangplaatsen voor minderjarige vreemdelingen die hier met hun ouders zijn, en ook niet genoeg voor minderjarigen die alleen toekomen. Sommigen onder hen verbleven dan op straat of in hotels.

We zagen hen op televisie: dakloze mensen die verkleumden op de straten van onze toch wel rijke steden. Ondertussen heeft de regering dit rechtgetrokken en voldoende opvangplaatsen voorzien. Bij extreem koud weer vindt iedereen een plaatsje in een opvangcentrum.

Iedereen die in ons land asiel aanvraagt, kan in principe terecht in de asielopvang van Fedasil. Ook niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Maar hoe verloopt die opvang in de praktijk? Deze jongeren krijgen voortaan een aangepaste opvang in een centrum voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Ze worden niet meer opgesloten, noch ondergebracht in een opvangcentrum voor volwassenen. De regering besloot om voogden aan te stellen voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. De voogd begeleidt de jongere doorheen de administratieve procedures, dient de asielaanvraag in, waakt erover dat het kind naar school gaat en doet er alles aan om de familie van de jongere op te sporen. Hij (of zij) brengt verslag uit aan de overheid en probeert de best mogelijke oplossing te vinden voor deze jongere.

- ▶ Bespreek deze vragen en schrijf samen een antwoord neer:

- Zou jij naar een ander land gaan zonder je ouders?
- Wat zou jij doen voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in ons land?
- Zou jij een niet-begeleide minderjarige vreemdeling willen begeleiden? Waarom wel? Waarom niet?

Alles ingevuld? Straks kunnen jullie dit met de klas bespreken. Ga nu de volgende opdracht halen bij je leerkracht.

YASSIN 3: EEN ANDERE TAAL

Yassin spreekt Frans, maar geen Nederlands, dat maakt het voor hem erg moeilijk om les te volgen.

- ▶ Veronderstel dat jij moet vluchten en in Frankrijk terechtkomt. Je moet les volgen in het Frans en zelfs de namen van stripfiguren zijn er anders. *Kan jij de stripfiguren met hun juiste Franse naam verbinden?*

© Peyo/IMPS

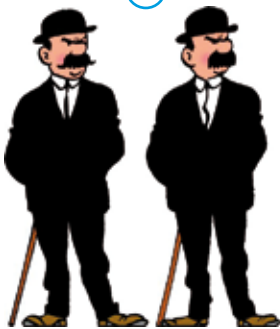
© Dupuis

© Jef Nys

© Franquin

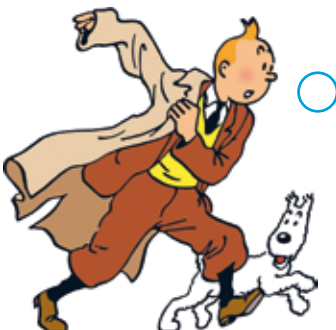
© Hergé/Moulinesart

© Roba

© Standaard Uitgeverij

© Hergé/Moulinesart

© Standaard Uitgeverij

© Mehro

- Fanfreluche
- Gil et Jo
- Bob et Bobette
- Dupont et Dupond
- La famille Coucou
- Gaston Lagaffe
- Les schtroumpf
- Tintin et Milou
- Boule et Bill
- Spirou

- Als je je eigen taal niet mag spreken, voel je je dan wel goed op school? Zouden daar rechten voor zijn? Zoek het eens uit!

Jullie hebben nu alle opdrachten afgerond,
hou jullie klaar om tijdens het klasmoment de opdrachten en resultaten te bespreken.

Sasha

10 jaar

Chisinau, Moldavië

OPDRACHTEN BIJ GETUIGENIS SASHA

SASHA 1: MEDICIJNEN

De mama van Sacha is erg ziek en heeft dus hulp van een dokter en medicijnen nodig. Helaas kan ze die niet betalen.

- ▶ *Welke oplossingen kunnen jullie bedenken zodat de mama toch de dokter en medicijnen kan betalen?*
Bespreek met je team en schrijf minstens drie oplossingen op:

-
-
-

- ▶ *Denk ook eens na over jullie eigen situatie.*
Als je naar de dokter gaat, wie betaalt dat dan?
En als je medicijnen moet nemen? Wordt dan het volledige bedrag betaald?

- ▶ En hoe komt het dat – bijna – iedereen in België naar de dokter kan gaan en medicijnen kan kopen?
Begrippen die je op weg helpen zijn: verzorgingsstaat – ziekenfonds – doktersattest.

- Zou er een recht zijn dat past bij deze opdracht?

Laat jullie oplossingen
aan de leerkracht zien.
Op naar de volgende opdracht!

SASHA 2: LEREN

Sasha kan volgend jaar naar school en zal daar vanalles leren, net als jullie.
Maar, leer je wel alles op school?

- *Schrijf met jullie team in deze twee kolommen wat je op school leert en wat je niet leert (maar wel zou willen leren). Gebruik gerust jullie fantasie!*

DIT LEREN WE OP SCHOOL	DIT WILLEN WE OOK LEREN OP SCHOOL
<i>Bv. meetkunde</i>	<i>Bv. skateboarden</i>

- Wie bepaalt eigenlijk wat jullie wel of niet leren op school?
- Waarom moet iedereen ongeveer hetzelfde leren op school?
- Als je zo op een rijtje zet wat je wel en niet leert op school, vraag je je ook af of je eigenlijk het recht hebt om meer te leren? Zoek een kinderrecht dat hierbij past.

Je toont de oplossingen aan de leerkracht, maar bespreekt dit later nog in de klas. Op naar de volgende opdracht!

SASHA 3: EIGEN PLEK

Hebben jullie het verhaal van Sasha goed gelezen? Dan weet je dat zij met haar oma in een huis woont. En in dat huis hebben de oma en Sasha samen één kamer. Stel je voor dat je maar één kamer hebt om je te wassen, te koken, te slapen...

NODIG

- papier
- tekenmateriaal
- lat

► *Hier zien jullie een kamer in bovenaanzicht.*

Het is nu aan jullie om de kamer te vullen. (zie volgende pagina)

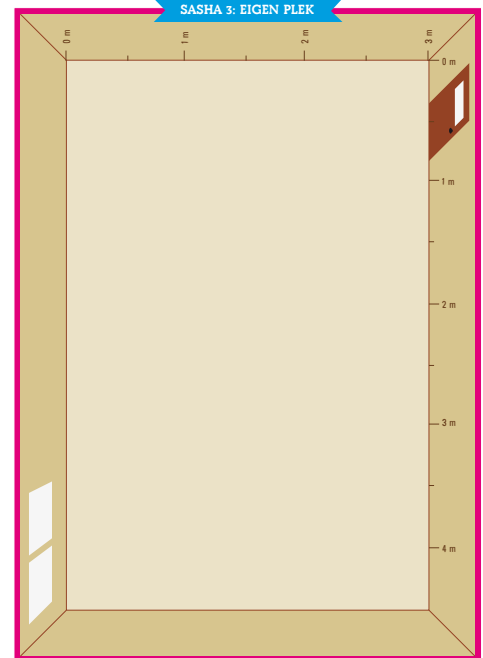
- Elk teamlid neemt een blad papier en tekenmateriaal.
- Elk teamlid tekent een onderdeel / meubelstuk voor deze kamer (in bovenaanzicht en op de juiste schaal) en knipt het uit:
  - > Een slaaphoek voor Sasha (hoe zorg je ervoor dat dit écht het eigen plekje is van Sasha?).
  - > Een slaaphoek voor oma.
  - > Een washoek.
  - > Een kookhoek.
  - > Een zit- en eethoek.

Om je een idee te geven: een bed voor 1 persoon is 80 cm breed en 2 meter lang. Een tafel is 120 cm x 75 cm.

Een gewone spoelbak meet 90 cm x 50 cm.

Een kleerkast is 80 cm x 50 cm.

Een zetel voor twee personen: 120 cm x 80 cm.

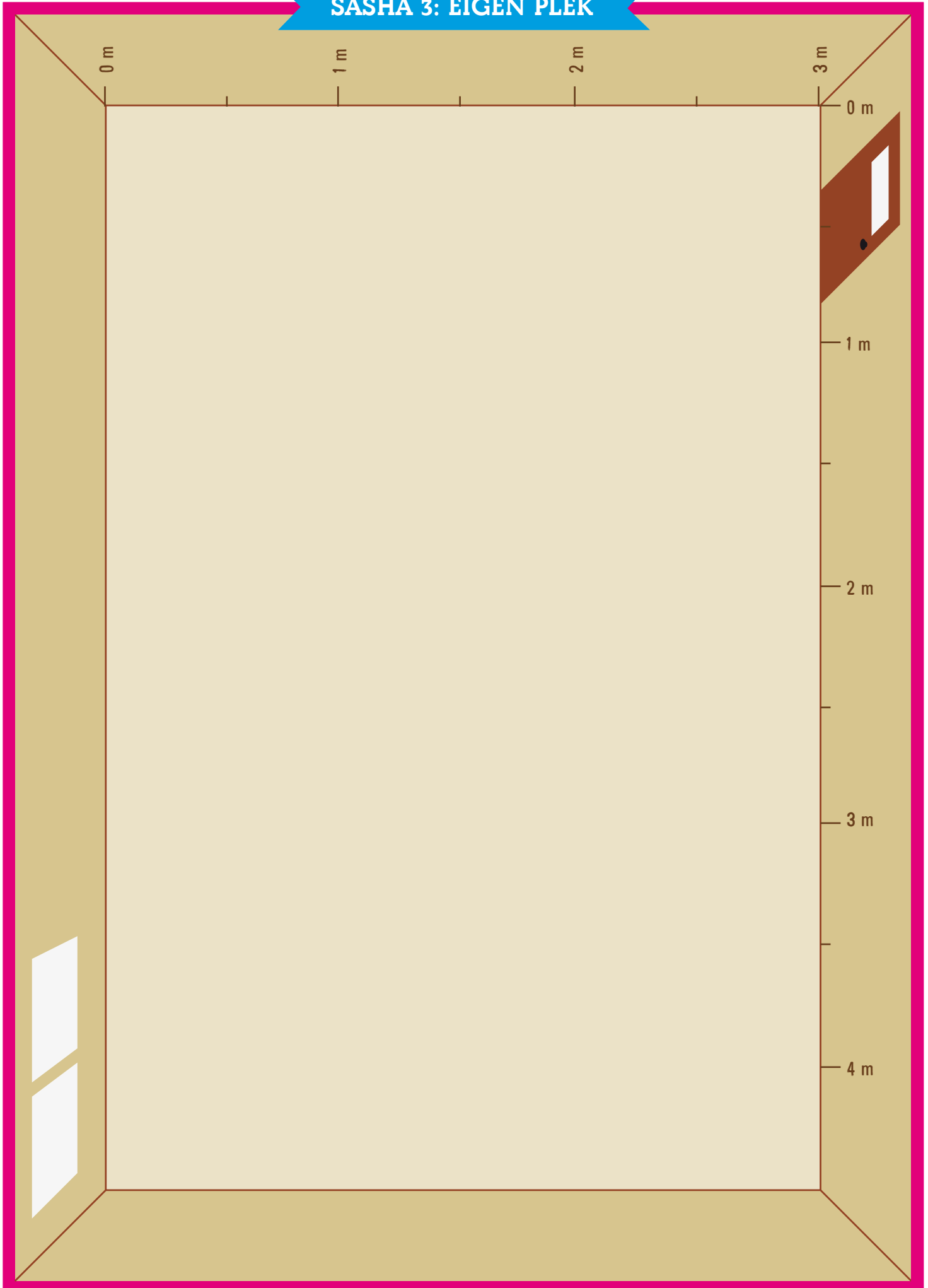
- Wat is absoluut noodzakelijk in je huis om met twee mensen te leven en te overleven?
- Puzzel het ontwerp van elke leerling nu samen op de plattegrond.
- Schrijf hier op hoe jullie een eigen plekje zouden maken als je met twee personen in één kamer zou wonen:
- Nu je weet hoe klein Sasha woont, kan je je ook wel voorstellen dat zij niet veel plaats voor zichzelf heeft, ook de spullen van oma zijn aanwezig.

Jullie hebben nu alle opdrachten afgerond,
hou jullie klaar om tijdens het klasmoment de opdrachten en resultaten te bespreken.

► Hier zien jullie een kamer in bovenaanzicht. Het is nu aan jullie om de kamer te vullen.

SASHA 3: EIGEN PLEK

Concept, redactie en grafische vormgeving

IMPRESSANT
PLUS⁺

MET DE STEUN VAN
DE BELGISCHE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING **.be**